

25A/185

AL/N/25A/S/185 - K.D.L.R. මුද්‍රණය

624796

නව

රහස්‍ය ලේඛනයකි	සියලුම හිමිකම් ඇවිරිණි	සංශෝධනයන්ට යටත් ය
----------------	------------------------	-------------------

ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව
ජාතික ඇගයීම් හා පර්යේෂණ සේවාව

අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර (උසස් පෙළ) විභාගය -- 2013
ලකුණු දීමේ පටිපාටිය

25 A - II

ඉන්දියාවේ ඉතිහාසය (නව නිර්දේශය)

මෙය උත්තර පත්‍ර පරීක්ෂකවරුන්ගේ ප්‍රයෝජනය සඳහා සකස් කෙරිණි. ප්‍රධාන පරීක්ෂක සාකච්ඡා පැවැත්වෙන අවස්ථාවේදී ඉදිරිපත් වන අදහස් අනුව මෙහි ඇතැම් වෙනස්කම් කරනු ලැබේ. මෙය පත්ති කාමර ඉගෙනුම් ක්‍රියාවලිය සඳහා ආධාරකයක් ලෙස යොදා ගත හැකිය යනු අපගේ විශ්වාසයයි.

සියලුම අයිතිවාසිකම් / All Rights Reserved

ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව
Department of Examinations, Sri Lanka Department of Examinations, Sri Lanka Department of Examinations, Sri Lanka

සාමාන්‍ය පාලන (පසු පෙළ) විභාගය, 2013 අගෝස්තු
General Certificate of Education (Adv. Level) Examination, August 2013

නව නිර්දේශ
புதிய பாடத்திட்டம்
New Syllabus

ඉතිහාසය II (II කොටස)
வரலாறு II (பகுதி II)
History II (Part II)

25-A S II

ප්‍රශ්න ඉතිහාසය - ඇත අභිතයේ සිට සි.ව. 1206 දක්වා

ලකුණු:

- සඳහන් ප්‍රශ්නයන් තවත් ප්‍රශ්න තුනකට පිළිතුරු සපයන්න.
- (සඳහන් ප්‍රශ්නයට පිළිතුරු සැපයීම සඳහා ඉන්දියාවේ දළ සිහිපත් සපයා ඇත.)

II කොටස

1. ඔබට සපයා ඇති සිතියමේ පහත සඳහන් සියලු ම ස්ථාන ලකුණු කොට නම් කරන්න.
එවායින් කැමති දෙකක් පිළිබඳ ව කෙටි ඓතිහාසික සටහන් ලියන්න!

(i) මොහෙන්ජොදාරෝ	(ii) සුප්පාරක
(iii) මහානදී	(iv) කාංචි
(v) ආරවල්ලි	(vi) කනෙෂ්
(vii) මක්රාන්	(viii) ප්‍රතිෂ්ටාන්

(නිවැරදි ව ලකුණු කිරීමට හා නම් කිරීමට ලකුණු 01 බැගින්. කෙටි ඓතිහාසික සටහනකට ලකුණු 05 බැගින්.)

2. ඉන්දු නිම්න ශිෂ්ටාචාරයේ ආරම්භය හා බිඳවැටීම පිළිබඳ ව ඇති විවිධ මත පරීක්ෂා කරන්න.

- සිංදු ගංගාව මුල් කරගෙන බිහි වූ ඉන්දු නිම්න ශිෂ්ටාචාරයේ ආරම්භය හා බිඳවැටීම පිළිබඳ කොරතුරු පුරාවිද්‍යාත්මක මූලාශ්‍ර මගින් අනාවරණය වීම.

❖ ආරම්භය

- නිශ්චිත කාලවකවානුවක් දැක්වීම අපහසුය. දැනට සොයාගෙන ඇති සාධක මත මේ පිළිබඳව මත කීපයකි.
- ආර්.සී. මුල්මදාර, ඒ. එල්. බහාම්, ආර්.ඩී. බැනර්ජි, දයාරාම් ශාස්ත්‍රී, රායි බහදූර් වැනි ඉන්දීය පුරාවිද්‍යාඥයන්ට අනුව මෙය ප්‍රාථමික අවධියක සිට ක්‍රමිකව වර්ධනය වූවකි.
- මෝටිමර් විලර්ට අනුව ආරම්භ කර ඇත්තේ නාගරීකරණය පිළිබඳව අවබෝධයක් තිබූ සංචාරක ගෝත්‍රික පිරිසකි.
- රෙග්ලන්ගේ මතය සුමේරියානු ශිෂ්ටාචාරය ඇසුරින් බිහි වූ බවයි.
- එලියට් ස්මිත් වැනි විද්වතුන්ගේ මතය මෙය මිසර ශිෂ්ටාචාරයේ ශාඛාවක් ලෙස වර්ධනය වූ බවයි.
- ග්ලින් ඩැනියෙල්ට අනුව මෙය බිහිව ඇත්තේ බටහිර ඉන්දියාවේ ග්‍රාමීය සභ්‍යත්වය ඇසුරෙනි.

❖ බිඳවැටීම

- මේ පිළිබඳව අදහස් කිහිපයක් ඉදිරිපත්ව ඇත.
- ජල ගැලීම් නිසා පරිහානියට පත් වූ බව:
 - ✓ මෝටිමර් විලර්, ජෝන් මාෂල්, ඒ.වී. මර්මා යන අය මේ මතය තහවුරු කරයි.
 - ✓ රවි ගගේ ගමන් මග වෙනස්වීම, ස්තර අතර රොන්මඩ කැන්පත්වීම, පාදම වරින්වර උස්කොට කැනීම, දොරපතෙල් කාවකාලිකව ගඩොල් යොදා වසාදැමීම.
- ක්‍රමික පරිහානිය පිළිබඳව අදහස්:
 - ✓ ආර්ථික පරිහානිය (ලෝකාල්, ග්‍රාමීය සභ්‍යත්ව)
 - ✓ පාලනය දුර්වලවීම.
 - ✓ ජනගහණය අධික වීම.
 - ✓ කාලගුණික වෙනස්වීම.
 - ✓ වසංගත රෝග
- සතුරු ආක්‍රමණ මගින් විනාශ වූ බව:
 - ✓ හදිසි ප්‍රහාරයකට ලක් වූ ආකාරයක් පෙන්වයි.
 - ✓ ගිනි තැබීමකින් විනාශ කළ බව.
 - ✓ සාග්වේදයේ සඳහන් කරන පරිදි ආර්යයන් ගේ ඉන්ද්‍ර දෙවියා විසින් පුර විනාශ කළ බව.

❖ ආරම්භය

- නිශ්චිත කාලවකවානුවක් දැක්වීම අපහසුය. දැනට සොයාගෙන ඇති සාධක මත පිළිබඳව මත කීපයකි.
- ආර්.සී. මජුමදාර, ඒ. එල්. බහාම්, ආර්.ඩී. බැනර්ජි, දයාරාම් ශාස්ත්‍රී, රායි බහදූර් ඉන්දිය පුරාවිද්‍යාඥයන්ට අනුව මෙය ප්‍රාථමික අවධියක සිට ක්‍රමිකව වර්ධනය වූ
- මෝටිමර් විලර්ට අනුව ආරම්භ කර ඇත්තේ නාගරීකරණය පිළිබඳව අවබෝධ කිවූ සංචාරක ගෝත්‍රික පිරිසකි.
- රෙග්ලන්තේ මතය ප්‍රමේරියානු ශිෂ්ටාචාරය ඇසුරින් බිහි වූ බවයි.
- එලියට් ස්මිත් වැනි විද්වතුන්ගේ මතය මෙය මිසර ශිෂ්ටාචාරයේ ශාඛාවක් වර්ධනය වූ බවයි.
- ග්ලින් වැනියෙල්ට අනුව මෙය බිහිව ඇත්තේ බටහිර ඉන්දියාවේ ග්‍රාමීය සහ ඇසුරෙහි.

❖ බිඳවැටීම

- මේ පිළිබඳව අදහස් කිහිපයක් ඉදිරිපත්ව ඇත.
- ජල ගැලීම් නිසා පරිහානියට පත් වූ බව:
 - ✓ මෝටිමර් විලර්, ජෝන් මාෂල්, ඒ.වී. ෂර්මා යන අය මේ මතය තහවුරු කර
 - ✓ ඊව් ගගේ ගමන් මග වෙනස්වීම, ස්කර් අතර රොන්මඩ් කැන්පස්වීම, වරින්වර උස්කොට් කැනීම, දොරජනෙල් කාවකාලිකව ගඩොල් වසාදැමීම.
- ක්‍රමික පරිහානිය පිළිබඳව අදහස්:
 - ✓ ආර්ථික පරිහානිය (ලෝකාල්, ග්‍රාමීයසභ්‍යත්ව)
 - ✓ පාලනය දුර්වලවීම.
 - ✓ ජනගහණය අධික වීම.
 - ✓ කාලගුණික වෙනස්වීම.
 - ✓ වසංගත රෝග
- සතුරු ආක්‍රමණ මගින් විනාශ වූ බව:
 - ✓ හදිසි ප්‍රහාරයකට ලක් වූ ආකාරයක් පෙන්වයි.
 - ✓ ගිනි තැබීමකින් විනාශ කළ බව.
 - ✓ සාග්වේදයේ සඳහන් කරන පරිදි ආර්යයන් ගේ ඉන්ද්‍ර දෙවියා විසින් වූ කළ බව.

- දකුණු ඉන්දියාවට සංක්‍රමණය වීම:

✓ නීලකණ්ඨ ශාස්ත්‍රීගේ මතය

ආරම්භය හා අවසානය පිළිබඳව ඉදිරිපත් වී ඇති මත විවේචනාත්මකව විග්‍රහ කිරීමට වැඩි ලකුණු ලබාදිය යුතුය.

(ලකුණු 14 යි)

3. වෛදික යුගයේ පැවැති සමාජ හා ආගමික තත්ත්වය පශ්චාත් වෛදික යුගයේ දී වෙනස් වී ගිය ආකාරය පැහැදිලි කරන්න.

- ❖ සෘග් වේදයෙන් අනාවරණය වන කාලය වෛදික යුගය ලෙසත් යජුර්, සාම, අථර්වන්, චූර්මණ, ආරණ්‍යක හා උපනිෂද් වලින් හෙළිවනු ලබන කාලය පශ්චාත් වෛදික සමය ලෙසත් හැඳින්වේ.
- ❖ සෘග් වෛදික යුගය ගෝත්‍රික හා ග්‍රාමීය ලක්ෂණ වලින් යුක්ත වූ අතර හරත, යදු, කුරු ආදී ගෝත්‍ර ගණනාවක් මේ අවධිය තුළ දැක ගත හැකි විය. පවුල් ගණනාවක් පදිංචි වූ ඒකකය ගම වූ අතර පවුලේ ප්‍රධානියා පියා වූ බැවින් වෛදික සමාජය පිතෘ මූලික සමාජයක් ලෙසින් සැලකේ. එබැවින් ගෝත්‍රික සමාජයේ සිට තරමක් ස්ථාවර සමාජයක් කරා ගමන් කිරීමක් කරා ගමන් කිරීමක් පශ්චාත් වෛදික යුගයේ දී දැකගත හැකිය.
- ❖ වෛදික සමයේ පැහැදිලි කුල භේදයක් දක්නට නොමැති වුව ද ආයාචි අනායාචි භේදය පැවැතිණි. පශ්චාත් වෛදික සමය වන විට ප්‍රධාන වර්ණ (කුල) හතරකට සමාජය බෙදුනු අතරම සංකීර්ණ කුල ක්‍රමයක් දක්වා වර්ධනය විය. බ්‍රහ්මණ, ක්ෂත්‍රීය, වෛශ්‍ය හා ශුද්‍ර යනුවෙන් හැඳින්වෙන එම කුලයන් සතු නිශ්චිත කායාචි කොටසක් ද පැවැතිණි. බ්‍රාහ්මණයන් ඉහළ කුලය නියෝජනය කළ අතර ක්ෂත්‍රීයයන් රට පාලනය කළහ. වෛශ්‍යයන් ගොවිතැන හා වෙළඳ කටයුතුවල නිරත වූ අතර ශුද්‍රයෝ ඉහළ කුලවලට වහල් සේවකයෝ වූහ. මීට අමතරව නිෂාද වැනි කුලයන් පැවැතිණි. නිෂාද කුලය තවත් කොට්ඨාශ අටකට බෙදී තිබුණි. එනම් ව්‍රත, පංජිෂ්ඨ, ගවනිස්, මෘගාස්ත, තක්ෂාන් (වඩු) රථකාර, කුළාල (කුඹල්) කර්මාර (යකඩ කාර්මික) වශයෙනි. බ්‍රහ්මචාරී, ගෘහස්ථ, වානප්‍රස්ථ හා සන්‍යාසී යන වර්ණාශ්‍රම ධර්මවලට අනුව මෙකල සමාජය හැඩගැසී තිබුණි.
- ❖ සෘග් වෛදික යුගයේ කාන්තාවගේ සමාජ තත්ත්වය පශ්චාත් වෛදික යුගයේ මෙන් නොපිරිහුණු අතර දූවකගේ උපත පහත් කොට නොසැලකිණි. පවුලේ ප්‍රධානියා භාර්යාව සමග පුජාවනට සම්බන්ධ වූ අතර සමහර කාන්තාවෝ ඉහළ මට්ටමින් අධ්‍යාපනය ලැබූහ. විශ්වවාරා, අපාලා හා සෝෂා වැනි කාන්තාවන් ස්තෝත්‍ර ප්‍රබන්ධයනට විශේෂ දක්ෂතා ඇති උගත් කාන්තාවන් ලෙසින් සැලකිණි. පශ්චාත් වෛදික සමය වන විට කාන්තාවගේ සමාජ තත්ත්වය පිරිහීම හා අධ්‍යාපනය ලබා ගැනීමට තිබූ අවකාශය අහිමිවීම සිදුවිය.

- ❖ සෑහිලියාගේ සුගතය වුවහ වාරික පැවැති අතර එහි පරමාර්ථය වූයේ පරපුර පවත්වාගෙන යාමට මෙන්ම මවගේ හා පියාගේ අවමංගල්ල කටයුතු සිදු කිරීම පිණිස පුනෙකු ලබා ගැනීමය. දායදීම් ප්‍රධාන කොට ගත් විවාහය ඉතා ඉහළ මට්ටමකින් පවත්වනු ලැබූ අතර ධන ධාන්‍ය හෝ ගව සම්පතක් දායාද පිරිනැමිනි. පශ්චාත් වෛදික සමය වන විට විවාහය ද වර්ණ (කුල) ක්‍රමයට අනුගත වූ අතරම කාන්තාවට තිබූ නිදහස ක්‍රමයෙන් අඩු විය.
- ❖ සාමාන්‍යයෙන් ඒකභාර්යා සේවනය සෑහිලියාගේ සමාජය තුළ පැවැති අතර බහුභාර්යා සේවනය තිබූ බවට ද තොරතුරු සෑහිලියාගේ වෙදයෙන් ලැබේ. වැන්දඹු ස්ත්‍රීන්ට නැවත විවාහවීමට අවකාශ ලැබිණි. පශ්චාත් වෛදික යුගයේ දී ඒකභාර්යා හා බහුභාර්යා සේවනය තිබුණ අතර වැන්දඹු කාන්තාව සමාජයේ පහත් තත්ත්වයට වැටිනි. නැවත විවාහයට තිබූ අවකාශය ද ක්‍රමයෙන් නැතිවිය.
- ❖ කිරි, හිතෙල්, පළතුරු, කිරිඟු හා බාර්ලි වැනි ධාන්‍ය වර්ග සෑහිලියාගේ ප්‍රධාන ආහාරය වූ අතර විශේෂ උත්සව අවස්ථාවන්හි මස් මාංශ අනුභවයට ගෙන ඇත. සුරාව පැවැති අතර උත්සව අවස්ථාවන්හි සෝම යුෂ පානය කොට ඇත. ඇඳුම් පැළඳුම් වාම් වූ අතර එය කොටස් හතරකින් සමන්විත විය. එනම් 'නිවි' හෙවත් යටිතල ඇඳුම, 'පරිදෝන' හෙවත් උඩු ඇඳුම, 'අධිවාස' හෙවත් උතුරු සළුව හා හිස්වැස්ම ද වේ. ලෝම කපු මුවහම් ආදියෙන් මෙම වස්ත්‍ර සකසා ඇත. පිරිමින් හිස් ආවරණය කළ අතර ස්ත්‍රී පුරුෂ දෙපක්ෂයම ආහරණ පැළැන්දානුය. කර්ණ සොහණ, හිරණ හා කුරින වැනි ආහරණ වර්ග පැළැන්දෝය. විනෝදාංශ අතර සංගීතය ගායනය නැටීම හා දූකෙළිය මෙන් රිය ධාවනය ද පැවැති බවට සාක්ෂි තිබේ. නිවාස දැව උණලි ආදියෙන් තනා පිදුරු සෙවිලි කොට ඇත. පශ්චාත් වෛදික සමය තුළ ඉහත ආහාර පානවලට මුල් තැනක් ලැබුණු අතරම යාගය තුළ සෝම පානයට මුල් තැනක් හිමි විය. ආහරණ හා ඇඳුම් පැළඳුම්වල වෙනසක් සිදුවිය.
- ❖ මුල් වෛදික ජනතාව ස්වභාවික වස්තූන්ට වන්දනාමාන කළ අතර දිව්‍ය ලෝකය අත්කරිත්වය හා පෘථිවිය යන ස්ථානවල සංඛ්‍යාවෙන් විශාල ප්‍රමාණයක් දෙවියන් සිටින බවත් විශ්වාස කළහ. ස්වභාව ධර්මයේ විවිධ බලවේගයන්ට දේවත්වය ආරෝපණය කොට ස්තෝත්‍ර ගායනය කළහ. දෙවියන් සතුටු කිරීමට ඔවුහු යාඥා කළහ. අග්නි හෙවත් ගින්න දෙවියන් හා යාගය පවත්වන්නා අතර සම්බන්ධීකාරක වූ අතර විවිධ අරමුණු ඔස්සේ යාග පවත්වා ඇත. පිරිමි දෙවියන්ට මුල් තැනක් ලැබුණි. වරුණ, ඉන්ද්‍ර, මිත්‍ර, සාවිත්‍රි, උෂස්, මාරුත් හා වායු වැනි දෙව්වරුන්ට වන්දනා මාන පැවැත්වූහ. කිරි, හිතෙල්, සුවඳ වර්ග ගින්නට දමා දෙවියන් සතුටු කිරීමට සරල යාගයක් පැවැත් වූ අතර සතුන් බිළිඳීම වැනි යාග ක්‍රමයන් මෙකල නොපැවැතිනි. බහුදේවවාදී සංකල්පයට මෙකල ඉඩක් ලැබ තිබිණි.
- ❖ සෑහිලියාගේ යුගයේ වැදගත් වූ ඉන්ද්‍ර, වරුණ මෙන්ම මාරුත්, අග්නි, සෝම වැනි දේව්වරුන් කෙරෙහි දැක්වූ සැලකිල්ල ක්‍රමයෙන් අඩු වී ගිය අතර යන්ත්‍ර මන්ත්‍ර තන්ත්‍ර ආදිය කෙරෙහි මෙන්ම භූත ප්‍රේත වැනි බලවේගකෙරෙහි ජනයාගේ වැඩි අවධානයක් යොමු වූ බව අපර්වත වෙදයෙන් පැහැදිලිවේ. සෑහිලියාගේ යුගයේ පැවැති බහුදේවවාදී ආගමික සංකල්පය

ඒකදේවවාදී සංකල්පයක් කරා නැඹුරුවීමක් දැක ගත හැකිය. ලොව මැවීම හා සම්බන්ධ 'ප්‍රජාපති' දේවියන් අනෙක් දේවතණ්ඩා අභිභවනය කරමින් පෙරමුණට පත්විය.

- ❖ ඓතිහාසික යුගයේ පැවැති සරල යාගවිධි මෙකල සංකීර්ණ විය. යාගය සතුන් බිඳීමේ සිට මිනිසුන් බිඳීම දක්වා වර්ධනයක් මෙකල දැකිය හැකිය. යාගයේ සංකීර්ණත්වය සමඟ බ්‍රාහ්මණයාගේ තත්ත්වය ද ඉහළ ගිය අතර ඔහු පොළව මත හැසිරෙන දේවියන් හෙවත් 'භූසුරු' ලෙසින් සැලකිනි.
- ❖ ආරණ්‍යක හා උපනිෂද් වැනි යුගයන් කරා ළඟාවත්ම බ්‍රාහ්මණ සංකල්පයට විරුද්ධව ඉමණ සම්ප්‍රදාය ඉදිරියට ඒමක් දැකිය හැකිය. ඒ අනුව හිංසකාරී යාඥ ක්‍රමය පදනම් කරගත් 'කර්ම මාර්ගය' වෙනුවට චිත්තතයේ නව ප්‍රවණතාවයක් ඇති කරමින් 'ඥාණ මාර්ගය' ඵලදායී ලෝකය, මිනිස් ජීවිතයට මරණින් මතු සිදුවන්නේ කුමක් ද යන දාර්ශනික ප්‍රශ්නයන් ගැන ද වැඩි අවධානයක් යොමුවිය.

(ලකුණු 14 යි)

4. බිම්බිසාර රජු සමයේ සිට අසෝක රජුගේ පාලන සමයේ අවසානය දක්වා මගධයේ නැගීමට තුඩුදුන් සාධක කවරේදැයි පරීක්ෂා කරන්න.

- ❖ බිම්බිසාර රජුගේ දේශපාලන ක්‍රියාවලිය හේතුකොටගෙන මගධ අධිරාජ්‍යයේ පදනම ශක්තිමත් වීම.
 - ලිච්ඡවී, මද්‍ර, විදේහ යන ප්‍රදේශ සමඟ වූ ඔහුගේ විවාහ සම්බන්ධතා මගින් මගධ අධිරාජ්‍යයේ බලය ව්‍යාප්ත වීම, කෝසල දේවී සමඟ විවාහය.
- ❖ අජාසත්තගේ ව්‍යාප්තවාදය
 - බිම්බිසාර රජු සමයේ ග්‍රාමයක් ලෙස පැවති පාඨලීපුත්‍රය අජාසත්ත යටතේ යුද්ධ මධ්‍යස්ථානයක් ලෙස දියුණු වී අගනුවර බවට පත්වීම. පසුකලෙක මෙය ප්‍රධාන දේශපාලන කේන්ද්‍රස්ථානය ද විය.
- ❖ සිසුනාග පරපුරේ අවසාන පාලකයා ඝාතනය කොට බලයට පත් නන්ද පරපුරේ ආදිතමයා වූ මහා පද්මනන්ද මගධයේ බලය ව්‍යාප්ත කිරීම හා ශක්තිමත් කිරීම.
- ❖ නන්දයින්ගෙන් සිදුවූ සේවය.

- විමර්ශනයේ පටන් ක්‍රමයෙන් වර්ධනය වූ මගධයේ බලය නතරයෙන් සමාජයේ ස්ථාවර වූ රාජකාරි ව්‍යාප්ත කළහ. පංචාලයින්, කෙතයන්, අස්මකයෝ, සුරසේන (සොර සෙනෙයෝ) යනාදීන්ගේ බලයට යටත් වූ ප්‍රදේශ මේ අතර වේ.
- ධාරවේලගේ හත්තිගුම්පා සෙල්ලිපියට අනුව නන්දවරු කාලිංගය ද ජය ගත්තේය.

- ❖ අශෝකගේ දිග්විජය හා පසුව ධර්මවිජය ප්‍රතිපත්තිය යටතේ මගධය ලැබූ ජයග්‍රහණය:
 - වන්දනාදායී මොරය විසින් ගොඩනැගූ අධිරාජ්‍යය බිත්දිසාර විසින් ශක්තිමත් පදනමකට ඉදිරියට ගෙන ඒම සහ ව්‍යාප්ත කිරීම. ඉන් පසුව අශෝක විසින් එය තවදුරටත් පුළුල් කිරීම මගින් මගධයේ නැඟීම එහි උච්චතම අවස්ථාවට පත්වීම.

(ලකුණු 14)

5. "වෙකානසෙහි පළමුවන අධිරාජ්‍යය පිහිටුවන ලද්දේ සාතවාහනයන් විසිනි."

(i) සාතවාහන රාජවංශයේ ආරම්භක පාලකයා නම් කරන්න.

සිමුව

(ලකුණු 01)

(ii) සාතවාහනයන් විසින් පරාජය කරන ලද උතුරු ඉන්දියාවේ රාජවංශ දෙකක් නම් කරන්න.

සුංග හා කාන්ව

(ලකුණු 02)

(iii) සාතවාහනයන්ගේ කලාව හා ගෘහ නිර්මාණ ශිල්පය පිළිබඳ ව කෙටි විස්තරයක් කරන්න.

- ❖ ගෘහ නිර්මාණ ශිල්පයේ ප්‍රධාන ලක්ෂණය පිහිටි ගල ඇතුළට භාරා වෛතාස (බුදුගෙය) විහාර (ආවාස ගෙය) ඉදිකිරීම.
- ❖ වැඩිපුරම ලෙන් පූජා කර ඇත්තේ බෞද්ධ භික්ෂූන් උදෙසාය.
- ❖ ඒ හැර ජෛන හා හින්දු පිරිස් සඳහා ද ලෙන් ඉදිකර ඇත.

- ❖ ලෙන් විහාර පිහිටි ස්ථාන - හාජා, බෙදසා, කාර්ලේ, පුන්නාර, නාසික්, කන්හේරි, අජන්තා, (අංක 8, 9, 10, 12, 13 ලෙන් විහාර)
- ❖ විශිෂ්ටතම නිර්මාණය කාර්ලේ වීම.
- ❖ මධ්‍ය ශාලාවකින්, දාන ශාලාවකින් හා කුඩා කුටි කීපයකින් සමන්විතවීම ලෙන් විහාරයන්හි පොදු ලක්ෂණය විය.
- ❖ සයනාගාර, මේස ගලින් නිර්මාණය කර තිබීම.
- ❖ ජලය ලබාගැනීමට උල්පත් යොදාගෙන පොකුණු ඉදිකර තිබීම.
- ❖ විහාර ඇතුළට ආලෝකය ලබා ගැනීමට ඇතුළුවන දොරටුවට කවුළුවක් තබා තිබීම.
- ❖ ස්තූප:
 - අමරාවතී ස්තූපයට නව අංග එකතු කරමින් විශාල කිරීම.
 - අජන්තේ ස්තූප කීපයක් ඉදිකිරීම.
 - සාංචි ස්තූපයේ වාහල්කඩ කැටයම් නිර්මාණය කිරීම.
- ❖ මූර්ති හා චිත්‍ර කලාව:
 - ලෙන් විහාරයන්හි චිත්‍ර හා මූර්ති දක්නට තිබීම.
 - බුද්ධ රූප චිත්‍රයට නැගීම (අජන්තා අංක 10 ලෙන් විහාරය, නාගාර්ජුණකොණ්ඩ)
 - බෞද්ධ කතා හා බුද්ධ චරිතයේ පිවිසීමේ අවස්ථා නිරූපණය කර තිබීම.
 - ඒවායේ දැකිය හැකි රූප - රාජකීයයන්, කාන්තාවන්, තාපසයන්, කම්කරුවන්, යාචකයන්, ගොවීන්, විවිධ සතුන් හා වෘක්ෂලතා.
 - නානසාරිහි ලෙන්වල රජ පවුලේ සාමාජිකයන්ගේ පිළිම නෙලා තිබේ (සිමුව රජුගේ පිළිරුව, පළමුවන ශාතකර්ණී රජුගේ පිළිරුව, නාගනිකා බිසවගේ පිළිරුව, පළමුවන ශාතකර්ණී රජුගේ පුතුන් තිදෙනාගේ පිළිරුව).
- ❖ සාකච්ඡා පාලකයන්ගේ කාසි තුළින් ද කලාත්මක වර්ධනය පෙන්නුම් කරයි.

(ලකුණු 04 යි)

(1v) ඉහත සඳහන් ප්‍රකාශයට ඔබ එකඟ වන්නේ ද? හේතු දක්වන්න.

- ❖ මෙය වින්ධ්‍යා කඳුවැටිය ඔබ්බෙහි දකුණු ඉන්දියාවේ ඉහළ ඩෙකාන් ප්‍රදේශයේ බිහි වූ විශාලම හා පළමුවන අධිරාජ්‍යයයි.
- ❖ සුංග හා කාන්ව රාජවංශ යටපත්කොට ඩෙකානයේ බලය ගොඩනැගූ පළමු පාලකයා සිමුව ය.
- ❖ කාන්ව රජුගේ සාමන්තයකු ලෙස කටයුතු කළ සිමුව අවසාන කාන්ව පාලක සුසර්මන් මරා දමා රජවීම - රාජ්‍ය කාලය වසර 23 කි.

- ❖ ඉන් පසු රජවරු කීපදෙනෙකු විසින් දේශපාලන බලය ව්‍යාප්ත කරගනිමින් අධිරාජ්‍යය ගොඩනැගීම.
- ❖ ඔහුගේ සොහොයුරු කෘෂ්ණ වසර 18 ක් රජවී සිටි අතර රාජ්‍යය බටහිර දෙසින් නාසික් දක්වා ව්‍යාප්ත කිරීම.
- ❖ ඔහු පුත් පළමුවන ශාතකර්ණි වසර 56 ක් රජ කළ අතර මාල්වා ප්‍රදේශය, අනුප්‍රදේශය හා විදර්භය අල්ලාගනිමින් මධ්‍යම, බටහිර හා උතුරු ඩෙකානයේ බලය ව්‍යාප්ත කිරීම හා අශ්ව මේද යාග දෙකක් පැවැත්වීම; දක්ෂිණාපරාජි යන නාමයෙන් හැඳින්වීම.
- ❖ සාතවාහන බලය නැවතත් ගෞතමීපුත්‍ර ශාතකර්ණි යටතේ ගොඩනැගිණි. ශක, යවන, පත්ලවයන් විනාශ කිරීම.
- ❖ නභපාන යටතේ කිවු බටහිර හා නැගෙනහිර අවන්ති, මාල්වා, කතර්, අනුප්‍ර, කනියකා, අපරාන්ත අල්ලාගනිමින් නභපාන පරාජයට පත් කිරීම.
- ❖ උතුරින් මාල්වා හා කනියකාර් දක්වාත් නැගෙනහිරින් බෙරාරි සිට බටහිර කොන්කාන් දක්වාත් දකුණින් ක්‍රිෂ්ණ සිට ගෝදාවරි දක්වාත් බලය ව්‍යාප්ත කිරීම.
- ❖ රාජ රාජ මහාරාජවරු "වාරණවික්‍රමවාරු" හා "විත්ධ්‍යා අධිපති" නමින් ද හැඳින්වීම.
- ❖ මොහුගෙන් පසු පුතා වූ වාශිෂ්ඨ පුත්‍ර පුත්‍රමායි රජ විය. මොහු බෙලරි ප්‍රදේශය ඇදහාගීම නිසා ආන්ධ්‍රපර හා සාතවාහන රාජ්‍යය ලෙස හැඳින්විය.
- ❖ වාශිෂ්ඨ පුත්‍ර පුත්‍රමායිගෙන් පසු ශිව ශාතකර්ණි රජවිය. මොහු ශක බලය ඩෙකානයෙන් ඉවත් කිරීමට කටයුතු කළේය.
- ❖ එයින් පසු රජ වූ යඤ ශ්‍රී ශාතකර්ණි රජු බටහිර ඉන්දියාවේ වෙරළබඩ ප්‍රදේශයේ ද නර්මදා නදී නිම්නයේ ද ඩෙකානයේ ද මධ්‍ය හා නැගෙනහිර ප්‍රදේශවල ද ශකවරුන් පළවා හැර බලය ගොඩනැගුවේය.
- ❖ මොහුගෙන් පසු සාතවාහන රාජ්‍යය කොටස්වලට බෙදී දුර්වල විය.
- ❖ සාතවාහන පාලකයන් විසින් ශිල්ප ශ්‍රේණි මුල් කරගත් අර්ථ ක්‍රමයක් ක්‍රියාත්මක කිරීම හා විදේශ වෙළෙඳාමේ නිරතවීම තුළින් දියුණු ආර්ථික රටාවක් පවත්වාගෙන යෑම, සංවිධානාත්මක පරිපාලන රටාවක් ගෙනයෑම හා ආගමික සහජීවනය යන අංශ තුළින් සියවස් තුනක් පමණ කාලයක් සාතවාහන බලය ඉන්දියාව තුළ පවත්වාගෙන ගොස් තිබේ.

(ලකුණු 07 යි)

6. කුෂාණයන්ගෙන් ඉන්දිය සංස්කෘතියට සිදු වූ මෙහෙය විවාරාත්මක ව විමසන්න.

- ❖ කුෂාණ යුගයේ සංස්කෘතික අභිවර්ධනය අතින් එම වංශයේ තෙවැනි පාලකයා වූ කණිෂ්කගේ ක්‍රියාදාමය වැදගත් වේ.

- ❖ මහායාන බෞද්ධාගම ප්‍රගමනයට හේතු වූ සිවුවැනි සංගායනාව පුරුෂපුරයේ කුණ්ඩලවනයේ දී වසුම්ත්‍ර හිමියන්ගේ ප්‍රධානත්වයෙන් හා අශ්වසෝම, පාර්ශ්ව, වසුඛන්ද්‍ර, සුර්යබන්ධු, ජිතබන්ධු වැනි මහතෙරුන් පත්සිය නමගේ සහභාගිත්වයෙන් පැවැත්වීමට දායකත්වය ලබාදීම.
- ❖ සංගායනාවෙන් පසු 'මහාවිභාෂා' නමින් සංස්කෘත බසින් ක්‍රිපිටකය රචනා කිරීම හා ඒ අනුව සුත්‍රපිටකය 'උපදේශ ඥාපත්‍ර' නමින්, විනය පිටකය 'විනය විභාෂා' නමින් අභිධර්ම පිටකය 'මහා විභාෂා' නමින් හැඳින්විණි.
- ❖ සිවුවැනි සංගායනාවෙන් පසු ධර්මදූත කණ්ඩායම් ඉන්දියාවෙන් පිටත මධ්‍යම ආසියාව හා චීනය වැනි ප්‍රදේශයන් වෙත පිටත්කොට හැරීම. එම ධර්මදූත කණ්ඩායම්වල ක්‍රියාකාරීත්වය නිසා මධ්‍යම ආසියාවේ යාර්ඛන්ඩ්, කෝටාන් හා නිය වැනි ස්ථානවල බෞද්ධ මධ්‍යස්ථාන ඇතිවීම ඉන්දීය සංස්කෘතිය ඉන්දියාවෙන් ඔබ්බට ගමන් කිරීම.
- ❖ මෙකල ඉන්දියානු භාෂා ශාස්ත්‍රීය වර්ධනයක් ඇතිවීම. අශ්වසෝම, වසුම්ත්‍ර, පාර්ශ්ව සංසරක්ෂිත වැනි විශත් භික්ෂූන්ගේ ග්‍රන්ථකරණය නිසා බුද්ධ චරිතය, සූත්‍රාලංකාර, ශාරිපුත්‍ර ප්‍රකරණය, සෞන්දර්‍යනන්ද කාව්‍ය වැනි ග්‍රන්ථ රැසක් බිහිවීම
- ❖ කලාව අතින් ගන්ධාර, මධුරා වැනි කලා සම්ප්‍රදායන් ඇතිවීම හා මානවීය ස්වරූපයෙන් බුද්ධ ප්‍රතිමාකරණය වැනි නව කලා ප්‍රවණතාද මෙම අවධිය තුළ ඇතිවීම.

සාක්ෂි මත අනුමාන වන්නේ 2473 ත් 2573 ත් අතර කලාව ඇති බව (ලකුණු 14 යි)

7. සමුද්‍ර ගුප්ත රජුගේ යුධ ප්‍රයාණයන් විස්තර කරන්න.

- ❖ සමුද්‍ර ගුප්ත රජුගේ යුධ ප්‍රයාණයන් ගැන බොහෝ මහාරාජා භටිසේන විසින් ලියන ලද අලාහාබාද් ප්‍රශස්තියේ සඳහන්ව ඇත.
- ❖ මුල්ම ආක්‍රමණ ආර්යාවර්තයට හෙවත් උතුරු ඉන්දියාවට සමුද්‍රගුප්ත විසින් එල්ලකර ඇත. එහිදී උතුරු ඉන්දීය පාලකයන් නව දෙනෙකු යටත් කළේය. නාගසේන (පද්මාවතී) අවිචුක්තාග (අභිච්ඡත්‍ර), සණ්පතිනාග (මධුරා), රුද්‍රදේව, මහිල, නාගදත්ත, තන්දිත්, වන්ද්‍රවර්මන් හා ඛාලවර්මන් ද වේ. ගංගානදී නිම්නයේ ඉහළ විසූ කොට්ඨංශික ගෝත්‍රික පාලකයින් ද යටත් කොටගත් මුත් පෙරළා එම පාලකයින්ටම පාලන කටයුතු භාරදී තිබේ.
- ❖ වින්ධ්‍යාවෙන් හා නර්මදා නදියෙන් දකුණේ දක්ෂිණාපථයට ආක්‍රමණ එල්ල කොට පාලකයින් දොළොස් දෙනෙකු ඔහු විසින් යටත් කර ගෙන තිබේ. දක්ෂිණ කෝසලයේ මහේන්ද්‍ර, කාංචියේ විෂ්ණුගෝප, වෙංගියේ හස්තිවර්මන්, පල්ලක්කයේ උග්‍රසේන මහාකාන්තාරයේ වාසුරාජ, දේවරාජ්‍යයේ කුමාර, ජරණ්ඩපල්ල දමන, කොට්ටුරයේ ස්වාමීදත්ත, අවමුක්තයේ නීලරාජ, කෞරාලයේ මන්ත්‍රරාජ, කුස්තලපුරයේ ධනංජය එම පාලකයෝය. දකුණට එල්ල කළ ආක්‍රමණ 'ග්‍රහණ', 'මොක්ෂ' හා 'අනුග්‍රහ' යන ක්‍රීඩාකරයෙන් යුක්ත වූ බව දැක්වේ.

- ❖ දකුණු ඉන්දීය ආක්‍රමණයෙන් පසු නැවත උතුරට ආක්‍රමණයක් එල්ල කොට පාලකයින් කීපදෙනෙකු යටත් කොට ඔවුන්ගේ පරම්පරාවන් සහමුලින් විනාශ කිරීම
- ❖ කඳුකර ගෝත්‍රිකයින්ට එරෙහිව යුද ව්‍යාපාරයක් දියත් කිරීම
- ❖ අලහාබාද් ප්‍රශස්තියේ සමුද්‍රගුප්තට අවනත බව දැක්වූ උතුරු ඉන්දීය පාලකයින් පස් දෙනෙකු හා ගෝත්‍ර නවයක් ගැන දැක්වේ. සමතට, කාමරූප, නේපාල, මාලව, ද්වාක, කත්‍රිපුරය, ආහිරවරු, හා යෝධෙයවරු ප්‍රාර්ජුනවරු, මද්‍රකවරු, කාකාවරු, සනකානිකවරු හා වරපරිකවරු එම රාජ්‍ය හා ගෝත්‍ර අතර වේ.
- ❖ අවනත බව දැක්වූ පාලකයින් කීපදෙනෙකු වේ සෛහලක ශක මුරුණ්ඩ වැනි පාලකයින් අවනත බව දක්වා පඬුරු එවූ බව අලහාබාද් ප්‍රශස්තිය කියයි.

(ලකුණු 14 ය)

8. පහත සඳහන් මාතෘකා අතුරෙන් දෙකක ඓතිහාසික වැදගත්කම පිළිබඳ ව සටහන් ලියන්න.

- (i) ක්‍රි . පූ . හයවන සියවසේ උතුරු ඉන්දියාවේ රාජධානි
- (ii) මෞර්ය අධිරාජ්‍යයේ පරිහානියෙන් පසු වයඹ දිග ඉන්දියාව
- (iii) ගුප්තයන් යටතේ සිදු වූ සාහිත්‍ය වර්ධනය
- (iv) උතුරු ඉන්දියාවේ ආධිපත්‍යය සඳහා වූ 'ත්‍රිකෝණ අරගලය'

(එක් සටහනකට ලකුණු 07 බැගින්)

(i) ක්‍රි . පූ . හයවන සියවසේ උතුරු ඉන්දියාවේ රාජධානි

❖ ක්‍රි . පූ . හයවන සියවසේ උතුරු ඉන්දියාවේ ජනපද 16 ක් ගොඩනැගී තිබිණි - අංග, මගධ, කාසි, කෝසල, වජ්ජී, මල්ල, චේදි, වත්ස, කුරු, පංචාල, මත්ස්‍ය, සුරසේන, අස්මක, අවන්ති, ගන්ධාර, කාම්බෝජ.

❖ මේවායේ ක්‍රියාත්මක වූ පාලන ක්‍රම දෙකක් විය.

1. රාජාණ්ඩු පාලන ක්‍රමය
2. ගණ රාජ්‍ය (සමූහාණ්ඩු) පාලන ක්‍රමය

රාජාණ්ඩු පාලන ක්‍රමය

- සොළොස් මහා ජනපද අතර ප්‍රධාන රාජාණ්ඩු හතරක් පැවතිණි - මගධ, කෝසල, අවන්ති, වත්ස.
- මෙම පාලන ක්‍රමයේ රජු ප්‍රධාන වීම, විධායක, ව්‍යවස්ථාදායක, අධිකරණ යන අංශ තුනේම බලය රජු සතුවීම, එහෙත් මන්ත්‍රී පර්ඡදය මගින් රජුගේ බලය සීමා කිරීම.
- අවසානයේ මගධය සියලු ජනපද අභිබවා නැගී සිටීම.

❖ ගණ රාජ්‍ය (සමූහාණ්ඩු) පාලන ක්‍රමය

- සොළොස් මහා ජනපද අතර වජ්ජි හා මල්ල ජනපද කැපී පෙනෙන සමූහාණ්ඩු වීම.
- මීට අමතරව බෞද්ධ සාහිත්‍යයේ ගණ රාජ්‍ය 9 ක් ගැන සඳහන් වේ.

1. කපිලවස්තුවේ ශාක්‍යයන්
2. කුසිනාරාහි හා පාවාහි මල්ලයන්
3. වෛශාලියේ ලිච්ඡවීන්
4. මිට්ඨලාවේ විදේහයන්
5. රාම ග්‍රාමයේ කෝලියයන්
6. අල්ලකප්පයේ බුල්ලිවරු
7. කේසපුත්තයේ කාලාමයන්.
8. පිප්පලි වනයේ මෝරියවරු
9. සුංසුමාරගිරියේ චූළයන්

- මේවායේ රාජ්‍ය ප්‍රධානීන් ගණපති, ගණපොෂ්ඨ, ගණ රාජන් යන නම්වලින් හැඳින්වීම.
- ලිච්ඡවී රජුන් 7707 සිටි බව බෞද්ධ සාහිත්‍යයේ සඳහන් වේ.
- ඔවුන්ගේ පාලනයේ කැපී පෙනුන ලක්ෂණය වූයේ සජ්ඣ අපරිහානි ධර්මයයි.

(ලකුණු 07 යි)

(ii) මෞර්ය අධිරාජ්‍යයේ පරිහානියෙන් පසු වයඹ දිග ඉන්දියාව

- ❖ මෞර්ය අධිරාජ්‍යය බිඳවැටීමත් සමඟ ඇති වූ දුර්වල දේශපාලන පසුබිම හේතුවෙන් ගුප්ත අධිරාජ්‍යය බිහිවීම දක්වා විකේන්ද්‍රගත බලවේග ඉන්දියාව තුළ ක්‍රියාත්මක වීමක් දක්නට ලැබේ.
- ❖ ඉන්දු ග්‍රීක, ශක (සිකියන්), පත්ලව, කුෂාණ යනාදි විදේශීය ජාතිහු වයඹ දිග කපොලුවලින් වරින් වර ඉන්දියාවට පැමිණ බලය පිහිටුවා ගැනීම.

- ❖ ක්‍රි. ව. 2 සියවසේ අවසාන භාගයේ දී ඩිමෙට්‍රියස් විසින් පංජාබය, පංචාල, මද්‍රාස, අල්ලා ගනිමින් පාඨලිපුත්‍ර දක්වා හමුදා මෙහෙය වීම.
- ❖ ඒ වනවිට බැක්ට්‍රියාවේ ඇති වූ කැරලි හේතුවෙන් රාජ්‍ය අභිමි වී යෑම නිසා පංජාබ සියල්කෝට් අගනුවර කරගෙන වයඹ දිග ඉන්දියාවේ පාලනය ගෙනයෑම.
- ❖ ඉන්ද්‍ර ග්‍රීක භාෂා දෙකෙන්ම කාසි නිකුත් කළ ප්‍රථම පාලකයා වීම.
- ❖ ඉන්ද්‍ර ග්‍රීකයන්ගේ ශ්‍රේෂ්ඨ පාලකයා ලෙස මිනැන්ඩර් හෙවත් මිලින්ද රජු සැලකේ.
- ❖ මොහු වසර 25 ක් රාජ්‍ය දැරීය.
- ❖ ගංගා නදියේ සිට බැක්ට්‍රියාවේ ඔක්සස් නම්තය දක්වාත් හිමාලයේ සිට නර්මදා නදිය දක්වාත් බලය ව්‍යාප්ත කර ඇත.
- ❖ මේ අනුව වයඹ ඉන්දියාව, පංජාබ, සින්ද්, රාජපුත්‍යානා හා කනියවාර් ඇතුළු විශාල ප්‍රදේශ ඔහුගේ පාලනය පැවැතිණි.
- ❖ මේ රජුට අයත් කාසි ඉන්දියාවේ බොහෝ ප්‍රදේශවලින් හමු වී ඇත.(කක්ෂිලා, පෙෂා, උප්පේනි, අභිසාර)මිනැන්ඩර් රජු රටවැසියාගේ ගෞරවයට පාත්‍ර වූ ධාර්මිකපාලකයෙකි.
- ❖ මිනැන්ඩර්ගෙන් පසු I ස්ට්‍රාටෝ හා II ස්ට්‍රාටෝ විසින් ග්‍රීක බලය තවදුරටත් ඉදිරියට යෑම.
- ❖ ඇන්ටියාල් කීඩාස් (සිඩාස්) විසින් අගනගරය කක්ෂිලාවට ගෙනයෑම.
- ❖ හර්මාසුස් මෙම පරපුරේ අවසන් පාලකයා වන අතර ඔහු බැක්ට්‍රියාවේ යුක්‍රාටිඩීස් පරාජයට පත් කොට තිබේ.
- ❖ ඉන්ද්‍ර ග්‍රීක ආභාසය ඉන්දියාව තුළ ස්ථාපිත වීම.
- ❖ ශකවරු:

- ශකවරු මධ්‍යම ආසියානු ගෝත්‍රික පිරිසක් වන අතර ක්‍රි. ව. 1-2 සියවස්වලදී ග්‍රීකයන් උතුරු, වයඹ හා බටහිර ඉන්දියානු ප්‍රදේශ ඔවුන් විසින් අල්ලා ගනු ලැබීය.
- පෙළපත් කීපයක් යටතේ ඉන්දියාවට පැමිණ , අල්ලාගත් ප්‍රදේශ ක්‍ෂත්‍රපවලට බෙදා පාලනය කළහ. එහි පාලකයා ක්‍ෂත්‍රප හෙවත් මහා ක්‍ෂත්‍රප ලෙසින් හැඳින්වීය.
- කක්ෂිලාව මුල් කොටගෙන පාලනය කළ වැදගත් පාලකයා මෝග හෙවත් මාවුස් ය.
- නභපාන කනියවාරයේ බලය ව්‍යාප්ත කර ගත් අතර ඔහු පසුව සාතවාහන පාලකයෙක් ලෙස ගෞතමීපුත්‍ර ශාතකර්ණී අතින් පරාජයට පත් විය.
- නභපානගෙන් පසු කාර්දමක පෙළපතේ වාෂ්ටන විසින් ශක බලය ඉදිරියට පවත්වා ගෙන යන ලදී.
- මෙම පෙළපතේ ශ්‍රේෂ්ඨ පාලකයා වූයේ මහා ශත්‍රප රුද්‍රාමන්ය.
- ජුනගාද් ලිපිය ඔහුට අයත් ය.
- මෙම ලිපියට අනුව ඔහුගේ බලය ව්‍යාප්ත ප්‍රදේශ ලෙස ඉන්ද්‍ර නිම්නය , උප්පේනි කොන්කානාය, මාර්වාර්, කච්, ගුජරාටය , කනියවාර් , මාල්වා ගැන සඳහන් වේ.

- ශකවරු යටතේ තක්සිලා, මදුරා, උප්පෙයිනි හා මහාරාජප්‍රිය වැනි පාලන මධ්‍යස්ථාන එකරක් පැවැතිනි.

- පත්ලවයන් අතින් ශකවරු පරාජයට පත් විය.

❖ පාර්තියන්වරු

- ඉන්දියානු මූලාශ්‍රය මොවුන් පත්ලව නමින් හඳුන්වා ඇත.

- වයඹ දිග ඉන්දියාවේ බලවත්ව සිටි ශකවරු පරදවා තක්සිලාවේ රාජධානියක් ගොඩනගා ගැනීමට සමත් විය.

- ගොණ්ඩෝෂ්ට්‍රනිස් ඇප්ගනිස්ථානයේ කොටසක් ද සින්ද් හා පංජාබ් ප්‍රදේශ ද අල්ලාගෙන වයඹ දිග ඉන්දියාවේ බලය ගොඩනගා ගත් ප්‍රථම පාලකයා වීම.

- කුෂාණයන්ගේ පැමිණීමෙන් පාර්තියානු බලය විනාශ විය.

- මේ රජුට අයත් කාසි විශාල ප්‍රමාණයක් වයඹ දිග ඉන්දියාවෙන් හමු වී ඇත.

❖ කුෂාණයෝ:-

- ❖ ක්‍රි. ව. 1වන සියවසේ මුල් භාගයේ දී චීන තුර්කිස්ථානයේ සිට පැමිණි කුෂාණයෝ යු-ඒ-වී නම් එඬේර ගෝත්‍රයට අයත් පිරිසකි.

- ❖ මුල්ම පාලකයා වූ කුජුල කැඩිපයිසිස් වයඹ දිග ඉන්දියාව අල්ලා ගැනීම.

- ❖ වීම කැඩිපයිසිස් තක්සිලාව හා පංජාබ් අල්ලා ගැනීම.

- ❖ කුෂාණවරුන්ගේ ප්‍රබල පාලකයා කනිෂ්ක රජතුමා ය.

- ❖ කනිෂ්කගේ බල ව්‍යාප්තියට මුළු උතුරු ඉන්දියාවම පමණක් නොව ඇප්ගනිස්ථානය හා මධ්‍ය ආසියාවේ යාර්බාන්ඩ් , කැෂ්ගාර් , බෝටාන් ද නතු වීම.

- ❖ ඉන්දියානු සංස්කෘතියට කුෂාණයන්ගෙන් විශාල දායකත්වයක් ලැබුණු බව,

- ❖ මෙලෙස ඉන්දියාවේ ආධිපත්‍යයක් ගොඩනගා ගත් මොවුහු ඉන්දීය සමාජයේ ප්‍රධාන කොටසක් බවට පත්වෙමින් ඉන්දීය සමාජයට බොහෝ නව අංග එකතු කිරීමට සමත් වී ඇති අතර ඉන්දියානු සංස්කෘතිය විදේශයන්ට ව්‍යාප්ත කිරීමත් ඔවුහු අතින් සිදුවූහ. සාහිත්‍ය , භාෂාව , ආගම, දර්ශනය, කාරකා විද්‍යාව, වෛද්‍ය විද්‍යාව, තාක්ෂණය, ගෘහ නිර්මාණ , කැටයම් , මූර්ති , චිත්‍ර ආදී කලා ශිල්ප ඇතුළු බොහෝ ක්ෂේත්‍රයන් හි දියුණුවක් ඇති වූ බව.

(ලකුණු 07 යි)

(iii) ගුප්තයන් යටතේ සිදු වූ සාහිත්‍ය වර්ධනය

- ❖ ගුප්ත පාලකයන් යටතේ ඉන්දියාවේ ස්වර්ණමය යුගයක් ගොඩනැගුණි.

- ❖ ඔවුහු සාහිත්‍යය දියුණු කිරීමට අනුග්‍රහ දුන් වූහ.

- ❖ මෙකල සංස්කෘත භාෂාව ශාස්ත්‍රීය භාෂාවක් ලෙස උපරිම අන්දමින් දියුණුවට පත්විය.

- ❖ ආගම, දර්ශනය, ධර්ම ශාස්ත්‍ර, නාට්‍ය ශාස්ත්‍ර, ව්‍යාකරණ, ජ්‍යෙෂ්ඨතා, තර්ක ශාස්ත්‍ර, ගණිත, වෛද්‍ය ශාස්ත්‍ර, වැනි විවිධ කෞතුක ඔස්සේ ග්‍රන්ථ රචනා විය.
- ❖ මෙකල උගත් පටිවරු රැසක් ග්‍රන්ථකරණයේ නියුක්ත විය.
- ❖ මේ අවධියේ දී සමෘති හෙවත් සුත්‍ර ග්‍රන්ථ රචනයන් දේව නිර්මාණ වාදය මුල් කරගත් ග්‍රන්ථ රචනයක් සිදුවීම. ඉතිහාසය ලිවීමේ අරමුණින් රචනා වූ මේවා සර්ග, ප්‍රතිසර්ග, මන්වන්තර හා වංශානුවර්ත යන කොටස් පහෙන් සමන්විත වීම.
- ❖ දෙවන ව්‍යුහාත්මක රජුගේ රජසභාව නවරත්න කවිත්තෙන් සමන්විත වීම.
- ❖ කාලිදාස මෙකල විසූ ශ්‍රේෂ්ඨ ගණයේ උගතෙකි. මොහු අතින් ශාකුන්තලය, මාලවිකාග්‍ර්න වික්‍රමෝරවශී යන නාට්‍යය ද, සංස්කෘත සාහිත්‍යයේ ශ්‍රේෂ්ඨ මහාකාව්‍ය දෙකක් වූ කුමාරසංහා රඝුවංශ යන කෘති ද, මේඝදූතය හා සංකුසංහාර යන කාව්‍ය ග්‍රන්ථ ද රචනා විය.
- ❖ විශාකදත්ත මුද්‍රාරාක්ෂස හා දේවචන්ද්‍රගුප්ත යන නාට්‍ය දෙක ද ශුද්ධ විසින් මව්විජයවතී නාට්‍ය කෘතිය ද දණ්ඩින් විසින් දශකුමාර චරිත නම් වූ කාව්‍යය ද ශ්‍රී සුමත්තු විසින් වාසව නම් වූ ගද්‍ය කාව්‍යය ද භාණ්ඩවට කවියා විසින් භර්තෘහරිය හා කාදම්බරී ද රචනා කරන ලදී.
- ❖ අමරසිංහ විසින් සංස්කෘත භාෂාවේ ශබ්ද කෝෂයක් වූ අමරකෝෂයත් භාරවිග්‍ර්හ කිරානා නම් මහා කාව්‍යයත් හට්ටිගේ දශමුඛවධවම් වූ භූෂිඤ් කාව්‍යයත් හර්තෘහරිගේ ශතක ග්‍රන්ථය නිසා සංස්කෘත භාෂාව බෙහෙවින් පෝෂණය වීම.
- ❖ අලහාබාද් ප්‍රශස්තිය නමින් සුප්‍රකට කාව්‍යමය ශිලාලේඛනය හරිසේන කවියා විසින් ලිවීය.
- ❖ ගණිතඥයකු හා තාරකා විද්‍යාඥයකු වූ ආර්යභට් ආර්යහට්ටිය හා සූර්ය සිද්ධාන්ත යන දෙක රචනා කළේය. ආර්යහට්ටිය තුළින් විජ ගණිතය, ජ්‍යාමිතිය, අංක ගණිතය, ශුද්ධ ගණිතය යන විෂයයන් විස්තර කරයි.
- ❖ වරාහමිහිර ආචාර්යවරයා ලියූ බෞහත් සංහිතාවෙහි ගණිතය, තාරකා විද්‍යාව, උද්භිද විද්‍යාව හා භූගෝල විද්‍යාව යන විෂයයන් විස්තර කරයි.
- ❖ ආයුර්වේද වෛද්‍ය විද්‍යාවේ දියුණුවක් වෘහද වාග්හට යටතේ ඇති විය. මොහු අෂ්ටංගවේද වෛද්‍ය ග්‍රන්ථය රචනා කළේය.

(ලකුණු)

(iv) උතුරු ඉන්දියාවේ ආධිපත්‍යය සඳහා වූ 'ත්‍රිකෝණ අරගලය'

- ❖ බටහිර ඉන්දියාවේ රාජපුත්‍රානාහි ගුර්ජර ප්‍රතිහාර, ඩෙකානයේ මහාරාෂ්ට්‍රයේ, රාෂ්ට්‍රකූටයේ නැගෙනහිර ඉන්දියාවේ බෙංගාලයේ පාලයින් අතර මෙම අරගලය ඇතිවිය.

- ❖ ගුප්තයින්ගෙන් පසුව හර්ෂවර්ධන සමයේ දී උතුරු ඉන්දියාවේ බල කේන්ද්‍රය බවට කතෝජය පත්වීම, ආර්යාවර්තය ජයගැනීම, කීර්තිමත් සිද්ධියක් ලෙසට සැලකීම වැනි කරුණු නිසා එම ප්‍රදේශය අත්පත් කර ගැනීමට මෙම තුන්පිරිස අතර තරගයක් ඇතිවීම, එය දිනා ගැනීම උතුරු ඉන්දිය දේශපාලන ආධිපත්‍යයේ සංකේතයක් වී තිබූ බව, උතුරු ඉන්දිය ප්‍රදේශයේ පැවති සමූහකත්වය ද මීට හේතු විය.
- ❖ කතෝජයේ ආධිපත්‍යය වෙනුවෙන් මෙම රාජධානි තුන අතර යුද්ධ හට ගැනුණි.
- ❖ දකුණු දිගින් ප්‍රතිහාරයන් හා රාජ්‍යක්‍රමයන් විසින් එහි පාලකයා වූ පාල වංශයේ ධර්මපාල කී. ව. 783 දී පරාජය කිරීම, වත්සරාජ කතෝජය දක්වා සටන ගෙනයාම, රාජ්‍යක්‍රමය පාලක ධූව ප්‍රතිහාර රාජ්‍යයට පහරදීම හා ඊට මුහුණ දීමට වත්සරාජ ආපසු යෑම සහ ඉන් පරාජය වූ මහ රාජප්‍රකාශාචලට පළායාම.
- ❖ රාජ්‍යක්‍රමය පාලක ධූව බෙංගාලය ආක්‍රමණය කොට ධර්මපාල පරාජය කිරීම. එහෙත් ඔහුට හදිසියේ ආපසු යෑමට සිදුවිය. එහිදී කතෝජය අල්ලාගත් ධර්මපාල තමාට අවනත වක්‍රාශ්‍රම එහි පාලකයා බවට පත් කිරීම. උතුරු ඉන්දිය පාලකයන් මෙම ආධිපත්‍යය පිළිගත් බව දක්නට ලැබීම.
- ❖ වත්සරාජගේ පුත් II වන නාගහට විසින් ධර්මපාල පරාජය කිරීම. එහෙත් රාජ්‍යක්‍රමය පාලක III ගෝවින්ද උතුරු ප්‍රදේශය ආක්‍රමණය කොට නාගහට පරාජය කිරීම.
- ❖ කතෝජයේ බලය ධර්මපාල රජුගේ අනුග්‍රහය ලත් කණ්ඩායමක් අත්වූ පත්වීම. ක්‍රි. ව. 10 දී රාජවංශවල දුර්වලකම නිසා බලඅරගලය අවසන්විය. ඔවුන්ගේ බලය ඉන්පසු එම ප්‍රදේශවලට සීමා විය.
- ❖ රාජ්‍යක්‍රමයට උතුරට එල්ල කළ හැම ආක්‍රමණයක්ම ජයගත් අතර ඔවුන් උතුරේ රැඳී නොසිට ආපසු පැමිණියහ. රාජ්‍යක්‍රමය ආක්‍රමණ නිසා ප්‍රතිහාර හා පාල බලය මර්දනය වීණි.
- ❖ අවසානයේ මෙම රාජ්‍ය තුනම දුර්වල වී ඒවායේ බලය වෙනත් කණ්ඩායම් විසින් දිනා ගැනී සිදු වේ. ඒ අනුව රාජ්‍යක්‍රමය ප්‍රදේශය වාලුකායන්ට ද බෙංගාලය සේනවරුන්ට ද හිමි වී ප්‍රතිහාර ප්‍රදේශය කුඩා රාජ්‍යවලට බෙදී ගියේය. මෙම අරගල නිසා උතුරේ ප්‍රබල රාජධානියක් බිහිවීම වැළකුණි. එහි දේශපාලන එක්සත්භාවය නොවූ නිසා අවසානයේ විදේශ ආක්‍රමණවලට ද ගොදුරු වූයේ ය. එහෙත් මෙමගින් උතුරු ඉන්දියාවේ බලසමතුලිතතාවක් ඇති වූයේය.
- ❖ හුණ ආක්‍රමණ
 - හත්වරු සංස්කෘත සාහිත්‍යයේ හා සෙල්ලිපිවල “හුණ” ලෙස හඳුන්වා ඇත.
 - ඔක්සස් ගංගාධාරයේ සිට ඇල්ගනිස්ථානය හරහා දකුණට පැමිණි හුනයන් 5 වන සියවස මැද ස්කන්ධගුප්ත අධිරාජ්‍යය අතින් පරාජයවීම.
 - එම ජයග්‍රහණය කළ ස්ථානය සේ සැළකෙන බරණැසට නැගෙනහිරින් පිහිටි ස්ථානයක පිහිට වූ ස්කන්ධගුප්තගේ ස්ථම්භය නිසා හුනයන් ඒ ස්ථානය දක්වාම පැමිණි බව විශ්වාස කළ හැකිවීම.

- හුනගන් කිසිවිටකත් ඉන්දියාවේ ස්ථිර පාලනයක් නොකළේය.
- ක්‍රි. ව. 6 වන ශතවර්ෂයේ දී තෝරමාන නම් නායකයා යටතේ සංවිධානය වී පංචාබය හරහා ඉන්දියාවට කඩාවැදීම.
- බ්‍රිතාන්‍ය සමයේ දී මධ්‍ය ප්‍රදේශ් යටත් කරගැනීම. එහි පාලකයාගේ සහෝදරයකු තනි නියෝජිතයා ලෙස පත්කිරීමට තෝරමාන සමත්වීම.
- තෝරමාන නිකුත් කළ කාසි උත්තර ප්‍රදේශ්, රාජපුත්‍යානා, පංචාබ යා කාශ්මීරයෙන් හමුවීම.
- ජෛන සාහිත්‍ය කෘතියකට අනුව එම ආගම වැළඳගත් තෝරමාන පංචාබයේ ව්‍යාධිගත සාහිත්‍යයේ ජීවත්වීම.
- හුනගන් අතර ප්‍රබලයා ලෙස තෝරමානගේ පුත් මිහිරකුල සැලකීම.
- හිසුං ත්සාං වාර්තාවට අනුව ඔහු සාගල හෙවත් සියල්කෝට් අගනුවර කරගැනීම.
- රාජතරංගනියේ දක්වන පරිදි මිහිරකුල කාශ්මීර හා ගන්ධාර ප්‍රදේශ හා දකුණු ඉන්දියාවට ශ්‍රී ලංකාවත් පාලනය කළ ප්‍රබල රජෙකුවීම.
- මිහිරකුල කාශ්මීරය අල්ලා ගැනීම.
- පසුව ඔහු උතුරු ඉන්දියාවට පාලනය කළ බව හිසුංත්සාංගේ හා ග්‍රීක ලේඛක කොස්මස්ගේ වාර්තාවලින් අනාවරණය වීම.
- හිසුං ත්සාං වාර්තාවට අනුව දුර්වල පාලකයෙකු වූ නරසිංහගුප්ත මිහිරකුලට කප්පම් ගෙවූ තිබීම.
- කන්‍යාකුබජයේ මෞකීන්ගේ ඊසානවර්මත් රජුගේ පුත් සරවර්මත් ආදීන්ගේ ප්‍රහාර හමුවේ උතුරු ඉන්දියාවේ හුන බලය බිඳවැටීම.
- හුන මධ්‍යස්ථානය වූ ඔක්සස් නිම්නයට ක්‍රි.ව. 563-567 දී එල්ල වූ කුර්කි හා ඉරාන ආක්‍රමණ ද මෙම බිඳවැටීමට හේතුවීම.

(ලකුණු 07)

9. එක්කෝ (A) කොටසට නැතහොත් (B) කොටසට පමණක් පිළිතුරු සපයන්න.

(A) විදේශයන්හි වෝළ බලය ව්‍යාප්ත වූ ආකාරය පරීක්ෂා කරන්න.

(B) කාංචියේ ඵලදාවයන් යටතේ සිදු වූ සංස්කෘතික අභිවර්ධනය විස්තර කරන්න.

(A) විදේශයන්හි වෝළ බලය ව්‍යාප්ත වූ ආකාරය පරීක්ෂා කරන්න.

- ❖ වෝළ අධිරාජ්‍යයේ බලය දේශපාලන, වාණිජ හා සංස්කෘතික වශයෙන් ඉන්දියාවෙන් ඔබ්බට ව්‍යාප්ත විය.
- ❖ නාවික හමුදාව පැසිපික් දූපත් දක්වා ව්‍යාප්ත කිරීම හා 'දූපත් දොළොස් දහ' නම් වූ ලංකාව හා මාලදිවයින අල්වා ගැනීම ද රාජරාජ යටතේ සිදුවිය. මෙම ජයග්‍රහණ නිසා ඔහු 'මුම්මුඩි වෝළ, පාණ්ඩ්‍ය කුලයානි, කේරලාන්තක තෙලිගු කුලකාල' යන විරුදයන්ගෙන් හැඳින්වීම.
- ❖ පළමු රාජ රාජ ශ්‍රී ලංකාවට ප්‍රහාරයක ඵල ල කළ ද වෝළ අධිරාජ්‍යයට යටත් කලාපයක් බවට පත් කරන ලද්දේ ඔහු පුත් රාජේන්ද්‍ර රජු විසිනි. 'මුම්මුඩි වෝළ මණ්ඩලම්' ලෙසින් එය හැඳින්විනි.
- ❖ සෙල්ලිපි සාධකවලට අනුව රාජේන්ද්‍ර වෝළ රජු බෙංගාලයට ද ප්‍රහාරයක් ඵල ල කොට ගංගා නදියේ ඉද්ධි වූ ජලය 'ගංගෙයි කොණ්ඩ වෝළපුරම්හි' වැවට යොමු කොට සිය බලය පෙන්වා ඇත.
- ❖ අග්නිදිග ආසියාවට ආක්‍රමණ ඵල ල කරමින් පළමුවෙන් අන්දමත් හා නිකෝබාර් දූපත් රාජේන්ද්‍ර විසින් යටත් කරගන්නා ලදි. ශ්‍රී විජය රාජ්‍යයට ආක්‍රමණයක් ඵල ල කරමින් එහි ගෞලෙන්ද්‍ර රජු සිර කොට කෙඩා (කඩාරම්) බලකොටුව අල්වාගෙන ඇත. ඒ නිසා 'කඩාරම් කොණ්ඩ' යන විරුදයෙන් ද රාජේන්ද්‍ර රජු හැඳින්වේ. මෙම ආක්‍රමණ සමඟම සුමාත්‍රා, කඩාරම්, මලයානු අර්ධද්වීපය හා පහළ බුරුමය ද සිය අවනත බවට පත් කොට වෝළයන්ගේ බලය අග්නිදිග ආසියාවට ද ව්‍යාප්ත කර ඇත.
- ❖ රාජරාජ හා රාජේන්ද්‍රගේ යුධ ව්‍යාපාර නිසා වෝළ අධිරාජ්‍යය ඉන්දියාව තුළ මෙන්ම ඉන්දියාවෙන් ඔබ්බට ද ව්‍යාප්ත විය.

(ලකුණු 14 යි)

(B) කාංචියේ පල්ලවයන් යටතේ සිදු වූ සංස්කෘතික අභිවර්ධනය විස්තර කරන්න.

❖ පල්ලවයන් යටතේ සිදු වූ සංස්කෘතික අභිවර්ධනය ගෘහ නිර්මාණ ශිල්පය, මූර්ති කැටයම්, ආගම හා සාහිත්‍යය යන අංශයන් යටතේ විග්‍රහ කළ හැකිය.

❖ ගෘහ නිර්මාණ ශිල්පය:

• පල්ලව පාලන සමය දකුණු ඉන්දියානු ගෘහ නිර්මාණ ශිල්පයේ ශ්‍රේෂ්ඨ අවධියක් ලෙස සැලකේ. ප්‍රධාන වර්ධනීය අවස්ථා දෙකකි.

01. මහේන්ද්‍ර සම්ප්‍රදාය - I මහේන්ද්‍රවර්මන් අවධිය. ගල් පර්වත භාරා සකස් කළ කුළුණු සහිත දේවාල ඉදිවීම. (අනන්තගයන දේවාලය)

02. මාමල්ල අවධිය - පළමු වන නරේන්ද්‍රවර්මන් මාමල්ල අවධිය. මහබලි පුරමහිරන හා මණ්ඩප ඉදිවීම. එල්ලෝරාවෙහි කෙළාසන දේවාලය.

• අනතුරුව එන අවධිවලදී (රාජසිංහ අවධිය, අපරාජිත අවධිය) බහුලව දේවාල ඉදි වූයේ ගලින් හා ගඩොලිනි. (කාංචි හා කෙළාස දේවාලය) පල්ලව දේවාලවල දෙවිවරුන්ගේ හා බිසවුන්ගේ ප්‍රතිමා ඉදි කර ඇත.

• ඉහත කී නිර්මාණවල විවිධ කැටයම් හා මූර්ති නිර්මාණය කොට ඇත.

• දෙවිවරුන්ගේ රූප, සත්ව රූප, ආගමික ප්‍රවෘත්ති (අර්ථනගේ තපස් රැකීම)

• පල්ලව කලා සම්ප්‍රදාය චෝලයන් විසින් ඉදිරියට ගෙන යන ලද්දේය.

❖ ආගම:

• වෛෂ්ණව ආල්වාරයෝ ද ශෛව නාහිනාර්වරු ද ආගමික කටයුතුවල නිරත වූහ. බෞද්ධ හා ජෛන ආගමික මධ්‍යස්ථාන ද දියුණු තත්වයක පැවති බව පැහැදිලිය. හියුන්සියාන්ගේ දේශාටන වාර්තාව.

❖ සාහිත්‍යය

• කාංචි ඉන්දියාවේ ප්‍රමුඛ අධ්‍යාපන මධ්‍යස්ථානයක් බවට පත් විය. (විශේෂයෙන් සංස්කෘත අධ්‍යයනයේ) රජවරුන්ගේ අනුග්‍රහය සාහිත්‍යකරණයට හා සාහිත්‍යකරුවන්ට නොමදව ලැබිණි. (භාර්වි හා දණ්ඩින්) රජවරුන් පවා සාහිත්‍යකරණයෙහි යෙදුණහ (සික්ක විලාස ප්‍රහසන පළමුවන මහේන්ද්‍රවර්මන්).

මුස්ත

(ලකුණු 14 යි)
